ข้อคิดเห็นสำหรับบทความ
Gaining from digital disruption
The Thai financial landscape in the digital era

พชรพจน์ นันทรามาศ

BOT Symposium
1 ตุลาคม 2562

ใจความสำคัญของบทความนี้

ข้อสังเกต #1: ภาคการเงินไทยมีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) เทียบเท่าภาคการเงินของประเทศในอาเซียน ยกเว้นในมิติของการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ที่ไทยแย่กว่า

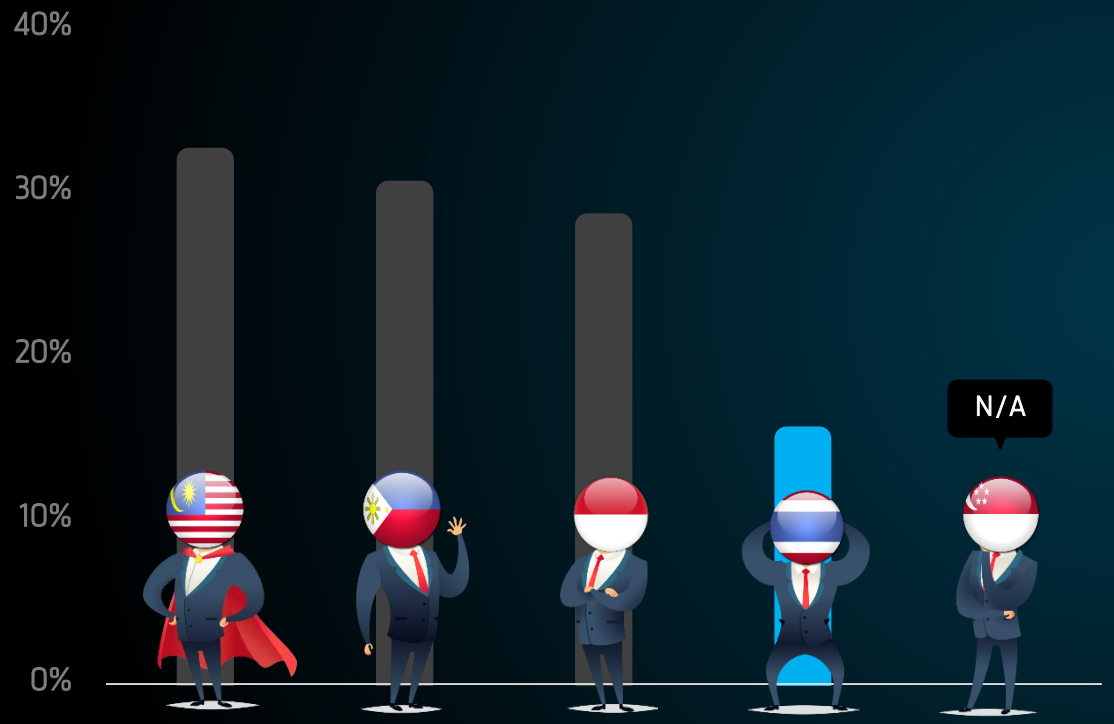

Firms with a bank loan or line of credit (%)

Small firms with a bank loan or line of credit (%)

Source: Calculated by Moenjak et al (2019) using data from Global Findex and World Bank Enterprise Survey

ใจความสำคัญของบทความนี้

ข้อสังเกต #2: แม้ธนาคารไทยจะแข่งขันกันสูง แต่ก็ยังไม่ช่วยให้ SMEs เข้าถึงสินเชื่อได้ ซึ่งเป็นปริศนา (Puzzle)

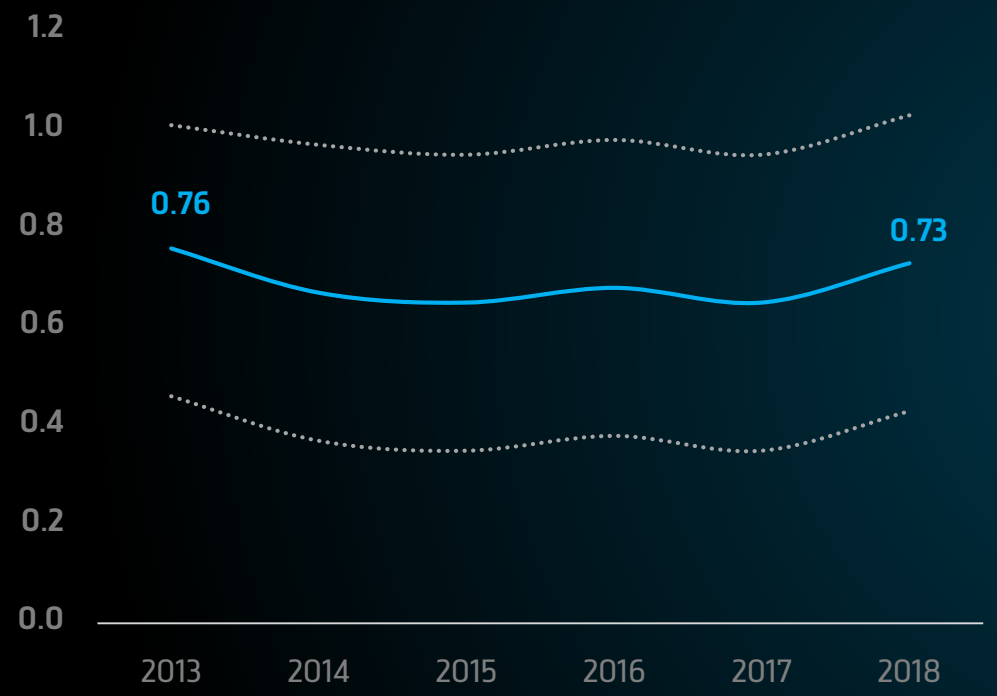

H-statistic for the Thai banking sector calculated over time

H-statistic for the Thai banking sector: banks and their subsidiaries (Consolidated financial Statement)

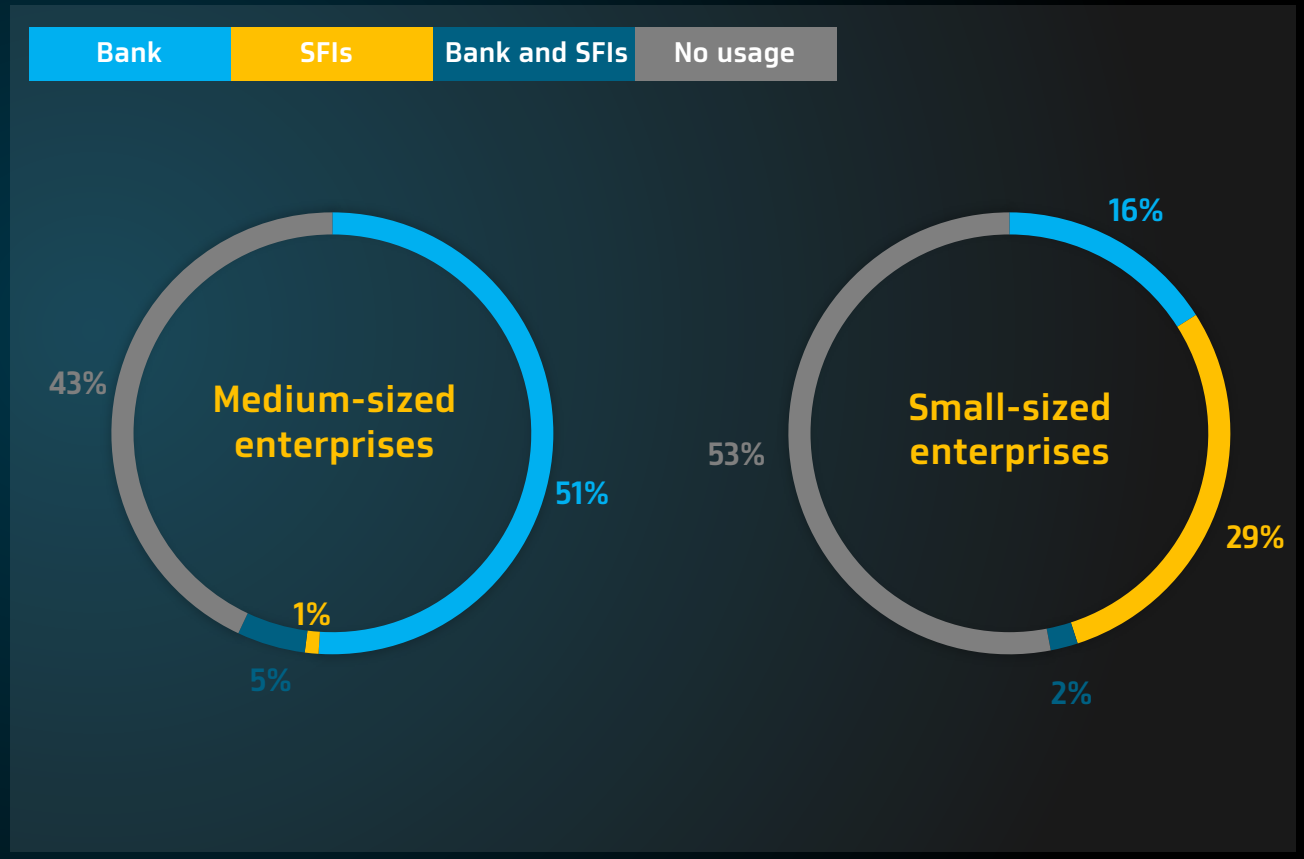

Source: Moenjak et al (2019)

ใจความสำคัญของบทความนี้

ข้อสันนิษฐาน: มี Market failures ในกระบวนการสินเชื่อที่ทำให้ SMEs เข้าไม่ถึงสินเชื่อ ซึ่ง Digital disruptions จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

Pain Points	Borrower inquiry	Processing and Data collection	Verification	Underwriting	Credit decision	Quality control	Funding	Collection or default
Manual process	■	■	■	■		■	■	■
Paper document	■	■	■			■	■	■
Lack of data		■	■	■	■			
Other				Need collateral	Model accuracy			No market for collateral

Source: Moenjak et al (2019)

“ภาคการเงินไทยแย่ที่สุดในอาเซียน
ในมิติของการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs
จริงหรือ?”

Krungthai COMPASS

SMEs ไทยมีปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อจริง แต่ยังขาดหลักฐานที่จะสรุปชัดเจนว่าแย่ที่สุดในอาเซียน

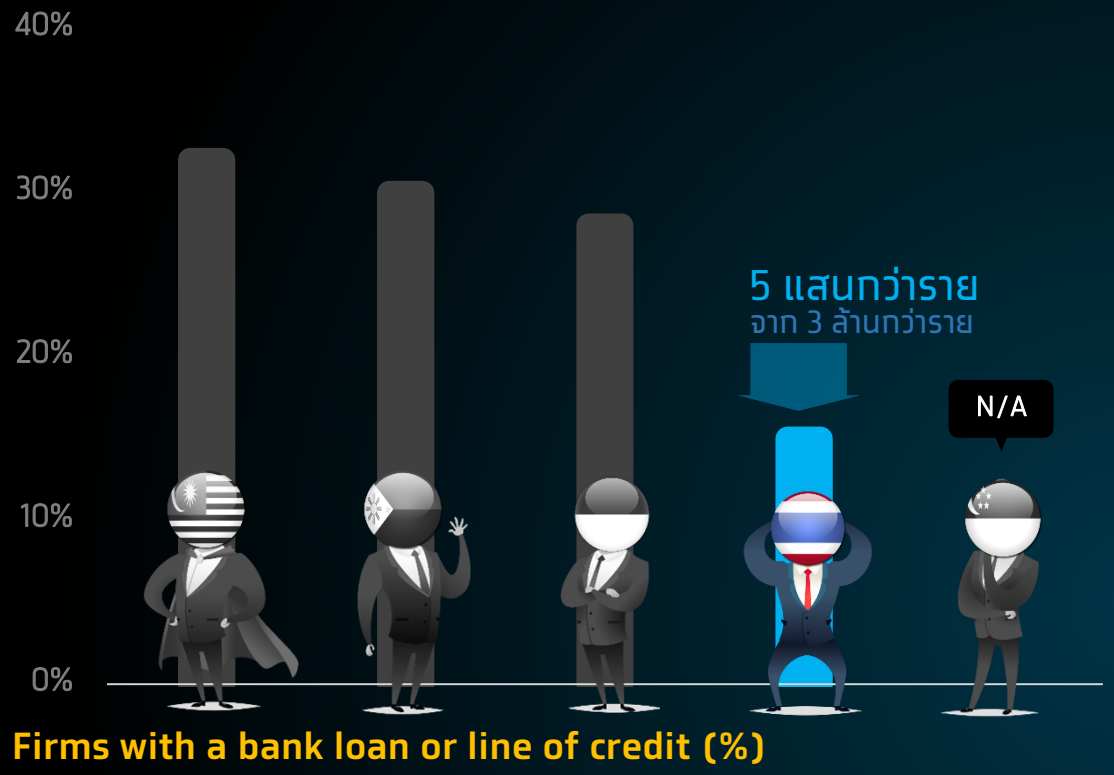

Firms with a bank loan or line of credit (%)

Small firms with a bank loan or line of credit (%)

จริงหรือ?

- ไทยมี SMEs ประมาณ 3 ล้านราย (มาเลเซียมี 9 แสนราย)
- ธนาคารไทยเข้มงวดที่สุดในอาเซียน
- SMEs ไทย unbankable ที่สุดในอาเซียน
- ไทยมี market failure รุนแรงที่สุดในอาเซียน

Source: Calculated by Moenjak et al (2019) using data from Global Findex and World Bank Enterprise Survey

การแข่งขันที่สูงในภาคการเงิน
แต่ SMEs เข้าไม่ถึงสินเชื่อ
เป็น puzzle หรือไม่?

การคำนวน H-Statistic เพื่อบอกระดับการแข่งขัน มีข้อจำกัด

$$\log(TR/TA) = \sum_{i=1}^{n} \beta_i \log w_i + \sum_{j=1}^{j} \gamma_j \log CF_j + \delta \log(\mathrm{TA}) + \varepsilon,$$

W_1 = Funding cost = (Interest expense/Total liabilities)
W_2 = Labour cost = (Wage fee/Total assets)
W_3 = Branch cost = (Premise and equipment expense/Fixed asset)

- ขาด Distribution ของ H-Stat ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่า 0.73 ถือว่าสูงแล้วหรือยัง
- ขาด Cost Structure โดยละเอียด ทำให้ไม่ได้ใช้ข้อมูลต้นทุนที่สำคัญ เช่น Credit cost Marketing และ Variable IT cost เป็นต้น
- H-Stat ที่สูง ไม่ได้แปลว่าการแข่งขันจะสูงเท่ากันในทุกธุรกิจของธนาคาร ซึ่งมีลักษณะเป็น Universal Banking Model

ดังนั้น ควรใช้ตัวชี้วัดระดับการแข่งขันตัวอื่นๆ ด้วย

ธนาคารเลือกที่จะไม่ลงแข่งในสนามสินเชื่อ SMEs

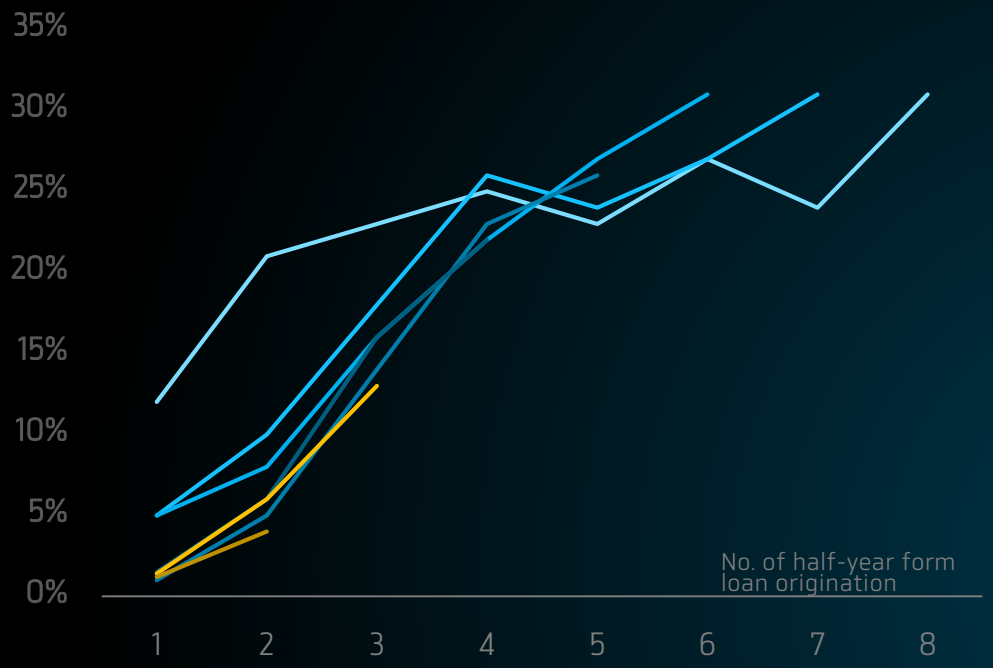

NPLs for contact amount less than 100,000 baht

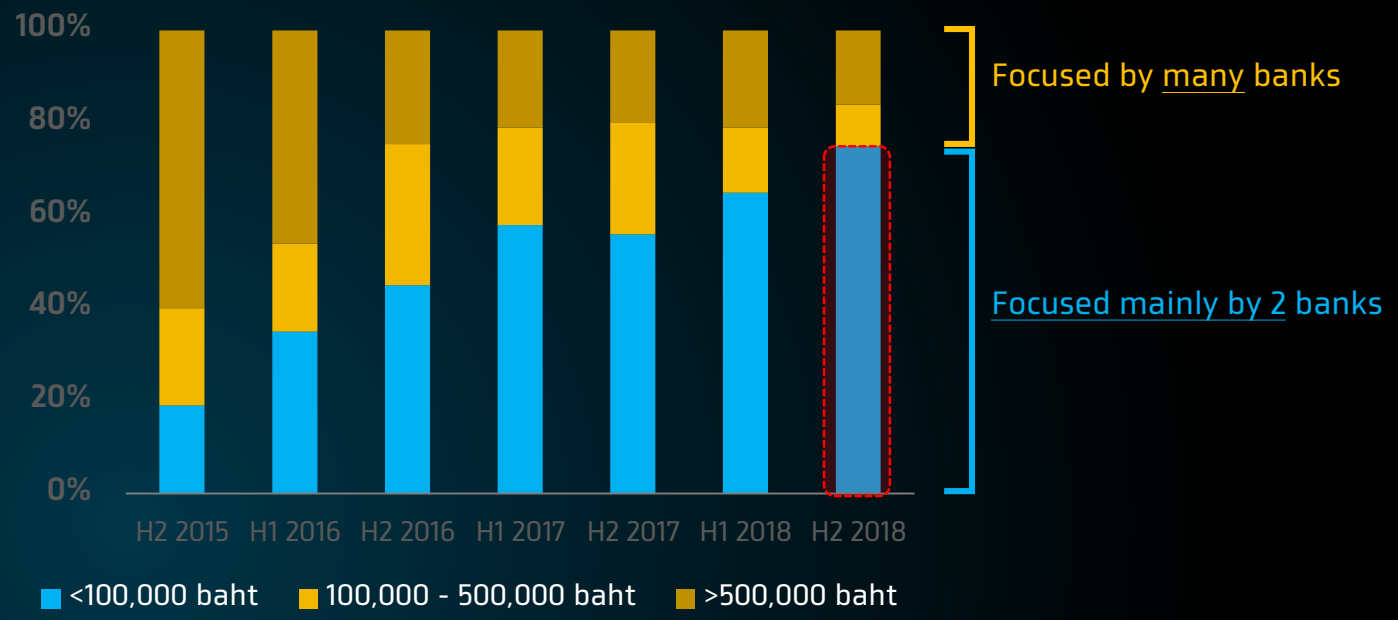

Sizes of new loan measured over time

- การแข่งขันที่สูงในระดับธนาคารแต่ SMEs ยังเข้าถึงสินเชื่อได้ยาก จึงไม่ได้เป็น puzzle
- การแข่งขันที่สูงใน segment อื่นๆ อาจทำให้ธนาคารไม่สามารถ cross-subsidize สินเชื่อ SMEs ที่มีความเสี่ยงสูง

“Digital disruptions
จะแก้ปัญหา market failure
ได้มากขนาดไหน?”

ปัญหาในปัจจุบันอยู่ตรงไหน

Digital ช่วยได้?	Pain Points	Borrower inquiry	Processing and Data collection	Verification	Underwriting	Credit decision	Quality control	Funding	Collection or default
✓	Manual process								
✓	Paper document								
?	Lack of data								

ขาดข้อมูล forward looking ที่จะประเมินความสามารถในการชำระหนี้และควบคุม credit cost

	Unknowns เกี่ยวกับผู้ประกอบการ	วิธีแก้ไขของธนาคาร	Digital disruption potential
Ability to pay	ทำธุรกิจได้จริงหรือไม่	ผู้กู้ต้องมีประสบการณ์ ผู้กู้ต้องมีทุนส่วนหนึ่ง	? อาจช่วยธุรกิจซื้อมาขายไป
	บริหารจัดการเมื่อเจอ unexpected shocks หรือ down cycle ได้หรือไม่	ผู้กู้ต้องมีหลักประกัน (และเป็นหลักประกันที่มีตลาดรองรับ)	?
	ข้อมูลน่าเชื่อถือหรือไม่	Discount	Medium
Willingness to pay	Character ของผู้ประกอบการ	ทุน และ หลักประกัน	?

สิ่งที่คาดหวังจาก Digital Disruption และความท้าทาย

สิ่งที่คาดหวัง:

ปัญหาเรื่องสภาพคล่องจะดีขึ้น

- สินเชื่อหมุนเวียน
- สินเชื่อใน supply chain

ข้อมูล digital transaction ที่มีความถี่สูง และมีความน่าเชื่อถือ ทำให้ผู้ประกอบการ
- ได้วงเงินที่เหมาะสม
- ได้วงเงินเมื่อต้องการ

ความท้าทาย:

การเติบโตของ SMEs เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

สินเชื่อ Term loan

สินเชื่อผู้ประกอบการหน้าใหม่

- การบ่มเพาะ SMEs ให้เติบโตอย่างเป็นระบบ
- การส่งเสริมให้เกิด funding mechanism อื่นๆ ที่นอกเหนือจาก Debt

ประเด็นสำหรับ ธปท. หรือ ผู้กำหนดนโยบาย

Digital แม้มีศักยภาพในหลายด้าน แต่ไม่ใช่ Silver Bullet

- การลดต้นทุนเกี่ยวกับเอกสาร และต้นทุนแรงงาน ไม่ได้แก้ปัญหาต้นทุนหลัก คือ credit cost
- ข้อมูล high frequency ยังไม่เพียงพอในการประเมินความเสี่ยง เช่น การประเมิน character ของลูกค้า

มีอีกหลาย Bottlenecks ที่ต้องทะลวง ต้องแก้ปัญหา end-to-end

- การบังคับคดี ใช้เวลานาน เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ
- การดูแลทรัพย์สินหลักประกัน มีต้นทุนสูง
- การขายทอดตลาดหลักประกันผ่านกรมบังคับคดี ใช้เวลานาน และยังไม่ค่อย user friendly

รอบคอบในการมอง unintended consequence ของนโยบาย

- Digital อาจช่วยธุรกิจบางประเภท เช่น trading แต่จะกลับทำให้ธุรกิจประเภทอื่นได้รับผลกระทบหรือไม่ (capital มีจำกัด)
- การเข้มงวดในมิติ FI stability

ดังนั้น market consultation จึงจำเป็นในการทำนโยบาย

Disclosures

This report is not intended to provide the basis for any evaluation of the financial instruments discussed herein. The information was obtained from various sources; we do not guarantee its accuracy or completeness. In particular, information provided herein should be regarded as indicative, preliminary and for illustrative purposes only. There is no representation that any transaction can execute at such terms or price.

Information provided in this report is not intended to constitute legal, tax or accounting advice in relation to entering into any transaction and does not have regard to the particular needs of any specific person who may receive this report. Clients should consult their own financial advisors regarding the appropriateness of investing in any investment strategies discussed or recommended in this report and should understand that statements regarding future prospects may not be realized. While all information this presentation has been produced or compiled from sources believed to be reliable, the Bank makes no representation as to its accuracy or completeness.

Krungthai
COMPASS